

Cataract

Dienst Oogziekten
(Oftalmologie)

Regionaal ziekenhuis
Heilig Hart Leuven

IN DEZE BROCHURE

1 Inleiding	4
2 Wat is cataract?	5
3 De behandeling	6
4 Het verloop van een cataract ingreep	10
5 Praktische informatie	12
6 Richtlijnen voor het toedienen van oogdruppels	16
7 Geïnformeerde toestemming	17
8 Contactgegevens	21

1 INLEIDING

Deze brochure bevat algemene informatie over cataract en hoe de behandeling van die aandoening verloopt. Je vindt hier ook informatie over de periode voor en na de operatie met adviezen voor een spoedig herstel thuis. Tenslotte lees je ook over de risico's en complicaties die verbonden kunnen zijn aan de ingreep.

Bespreek deze informatie met je arts om beter ingelicht te zijn over je persoonlijke situatie. Aarzel niet om deze alle nodige vragen te stellen.

2 WAT IS CATARACT?

De oog lens bevindt zich achter de pupil. De functie van die lens is om het licht te concentreren op het netvlies.

Cataract (staar) ontstaat wanneer de oog lens troebel wordt. Dan worden beelden wazig, veranderen kleuren en raak je gemakkelijker verblind door de zon.

Cataract maakt deel uit van het normale verouderingsproces van het oog. Soms wordt dat proces versneld door suikerziekte, het gebruik van cortisonepreparaten, oogongevallen of bepaalde oogziekten.

3 DE BEHANDELING

Er bestaat geen medicatie die cataract kan voorkomen of behandelen. De enige mogelijke behandeling is een chirurgische ingreep waarbij de chirurg via kleine insneden in het oog de troebele lens van de patiënt verwijdt en vervangt door een kunstlens (het lensimplant).

Er bestaan 3 types kunstlenzen:

- **Unifocale implantlens:** deze lens biedt een scherp beeld op één afstand (te kiezen: veraf of dichtbij). Voor de andere afstanden is nog een bril nodig. Bijvoorbeeld: je kiest voor een lens voor veraf. Voor computerwerk en om te lezen heb je dan zeker nog een bril nodig.
- **Enhanced Depth of Focus (EDOF) implantlens:** deze lens biedt een scherp beeld over een groter bereik. Bijvoorbeeld: je kiest voor deze lens voor veraf en de intermediaire afstand. Je kan autorijden en verkeersborden lezen, en ook je dashboard of gps zal voldoende duidelijk zijn zonder bril. Voor kleine tekst of het lezen van boeken heb je echter nog een leesbril nodig. Voor dit type implantlens

betaal je een meerprijs. Afhankelijk van het ontwerp van de lens is het mogelijk dat je halo's (lichtkringen) ziet, maar dit komt minder vaak voor dan bij een trifocale implantlens.

- **Trifocale implantlens:** deze lens biedt een scherp beeld op meerdere afstanden, waardoor je je op verschillende afstanden zonder bril kan behelpen. Het nadeel van deze implantlens is dat er halo's (lichtkringen), glare (lichtverstrooiing) en een aanpassingsperiode voor de hersenen nodig kunnen zijn. De beelden van alle afstanden worden tegelijk op het netvlies geprojecteerd, waarna de hersenen het juiste beeld voor de juiste afstand moeten selecteren. Voor dit type implantlens betaal je een meerprijs.

Belangrijk: Voorafgaand aan de operatie worden er metingen van het oog uitgevoerd (zoals de ooglengte, kromming van het hoornvlies en diepte van de voorste oogkamer). Op basis hiervan wordt de juiste sterkte van de implantlens voor jouw oog berekend. Het is mogelijk dat de ingeschatte sterkte vóór de operatie niet volledig

overeenkomt met de uiteindelijke sterkte na de ingreep. Meestal zijn deze afwijkingen klein, maar het kan voorkomen dat je met een lichte brilsterkte toch nog beter ziet dan zonder bril. Dit geldt voor elk type implantlens dat je kiest.

Let op: Een trifocale implantlens wordt sterk afgeraden voor mensen met bijkomende oogproblemen, zoals netvliesproblemen, glaucoom of strabisme.

3.1 Resultaat op lange termijn

De kunstlens moet normaal gezien nooit meer vervangen worden.

Na verloop van maanden of jaren kan het lenskapsel waarin de kunstlens geplaatst wordt ook troebel worden (secundair cataract of nastaar). Dat kan dan tijdens een consultatie behandeld worden met een laser.

3.2 Complicaties

Complicaties bij een cataractingreep zijn zeer zeldzaam. Ze kunnen een nieuwe ingreep noodzakelijk maken, maar leiden slechts zeer uitzonderlijk tot het verlies van het zicht aan het geopereerde oog of verlies

van het oog zelf.

Een ernstige complicatie na een oogingreep is een infectie. Dit uit zich in een pijnlijk rood oog en een duidelijke vermindering van het zicht. Zo'n infectie moet onmiddellijk behandeld worden.

Soms verhoogt de oogdruk de eerste uren na de ingreep en kun je wat pijn ervaren. Vaak hebben patiënten de eerste dagen (soms zelfs verschillende weken) na de ingreep nog wazig zicht of irritatie van het oog, meestal door een tijdelijk probleem van het hoornvlies.

Bij de postoperatieve controles zal je geïnformeerd worden over eventuele problemen en zullen de nodige maatregelen getroffen worden.

4 HET VERLOOP VAN EEN CATARACT INGREEP

4.1 Preoperatief onderzoek

Je oogarts doet een uitgebreid oogonderzoek om in te schatten of de ingreep zinvol is en om eventuele andere oogproblematiek op te sporen en te behandelen. De arts zal ook metingen uitvoeren om de geschikte kunstlens te bepalen.

4.2 Verdoving

De meeste cataractoperaties worden uitgevoerd onder lokale verdoving, door middel van druppels die worden toegediend net voor de ingreep. Tijdens de ingreep kan je nog wel iets zien en merk je dat de chirurg bezig is, maar normaal gezien voel je geen pijn.

Voor de ingreep krijg je een kalmeermiddel voorgesteld. Gelieve geen kalmeermiddel vooraf op eigen initiatief in te nemen.

In uitzonderlijke gevallen kan de verdoving gebeuren via een inspuiting rond het oog. Patiënten krijgen enkel een algemene verdoving wanneer dat medisch gezien noodzakelijk is.

4.3 Daghospitalisatie

Cataractoperaties gebeuren tijdens een daghospitalisatie van maximaal 3 uur. Een hospitalisatie met overnachting is uitzonderlijk.

5 PRAKTISCHE INFORMATIE

5.1 Voorbereiding op de ingreep

Voor de operatie bereid je je oog voor met **antibiotische en ontstekingsremmende druppels**:

- 1 druppel van Tobradex 4 x/ dag
- 1 druppel Indocollyre 4 x/ dag

Ze werden je tijdens de voorbereidende raadpleging voorgeschreven. Je mag de kuur **2 dagen voor de ingreep** starten. Ook de dag van de ingreep doe je 's morgens de druppels in je oog.

Je mag alle oogmedicatie en algemene medicatie (ook bloedverdunners) verder innemen, tenzij dat op voorhand anders werd afgesproken met je arts.

5.2 De dag van de ingreep

- Je kunt best een lichte maaltijd eten voor je naar het ziekenhuis komt. Er is op het dagziekenhuis geen maaltijd voor jou voorzien.
- Breng je identiteitskaart en pre-operatieve vragenlijst mee.

- Draag gemakkelijke kleding en geen make-up. Nachtkledij hoeft je niet mee te brengen.
- Meld je aan op het afgesproken uur bij het onthaal van het Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart (route 1). Van daaruit zul je verwezen worden naar het daghospitaal. Je ontvangt daar ook de nodige voorbereidende medicatie.

5.3 De ingreep

- De operatie zelf duurt gewoonlijk een half uur. Er zal een steriele doek over je aangezicht geplaatst worden. Je wordt mogelijk gevraagd om in een bepaalde richting te kijken tijdens de ingreep. Nadien krijg je een verband op het oog dat je tot de volgende dag laat zitten.
- Meestal mag je een half uur na de ingreep het ziekenhuis verlaten. Je verlaat het ziekenhuis met iemand die je begeleidt zoals een vriend of familielid. Je zal namelijk niet in staat zijn om een wagen te besturen. Afhankelijk van de snelheid van herstel kun je meestal na enkele dagen – na controle door jouw oogarts – opnieuw een voertuig besturen.

5.4 Nazorg

- Enkele uren na de ingreep dien je preventief medicatie in te nemen voor toenemende oogdruk (acetazolamide).
- Na de ingreep kun je lichte pijn of ongemak ervaren. Je krijgt daarom paracetamol mee naar huis. Bij hevige pijn of ongerustheid kun je steeds contact opnemen met je oogarts.
- Het zicht en eventuele ongemakken zullen meestal geleidelijk verbeteren in de weken na de ingreep.
- Vermijd water en stof in je ogen gedurende één week na de ingreep.
- Doe geen zware fysieke inspanningen en draag geen zware lasten gedurende 1 week.
- Wrijf niet in je ogen tijdens de eerste weken na de ingreep.
- Ga de eerste 3 weken na de ingreep niet zwemmen of met het vliegtuig op reis.
- De dag na de ingreep start je opnieuw met oogdruppels. Je krijgt hiervoor een schema mee naar huis. Je mag dan ook zelf het verband verwijderen. De oogschelp

dien je te bewaren omdat je die nog 's nachts gedurende 7 dagen na de operatie moet dragen. Je brengt hem dan aan met een verbandpleister.

- Om eventuele problemen vast te stellen, ga je nog minstens 2 keren op controle bij je oogarts. Je medicatie kan dan eventueel aangepast worden.
- Als je ernstige moeilijkheden ondervindt zonder bril of met je oude bril, heb je een voorlopige bril nodig. Een zonnebril kan na de ingreep aangenaam zijn. Een zestal weken na de ingreep kan een nieuwe bril voorgeschreven worden.

Tip! Zorg dat je de eerste 14 dagen beschikbaar bent voor eventuele verdere controles.

6

RICHTLIJNEN VOOR HET TOEDIENEN VAN OOGDRUPPELS

- Kantel je hoofd naar achter.
- Trek voorzichtig je onderste ooglid omlaag.
- Richt het flesje verticaal boven je oog of op de binnenkant van je onderste ooglid.
- Vermijd dat het flesje je oog raakt.
- Zorg dat er zeker één druppel in je oog terechtkomt. Het is niet erg als er meerdere druppels in je oog zouden vallen.
- Laat minstens 5 minuten tussen 2 verschillende soorten oogdruppels.

7 GEÏNFORMEERDE TOESTEMMING

Hieronder vind je een kopie van het informed consent dat je al ondertekende bij je arts of tijdens je eerste raadpleging.

Als patiënt heb je recht op informatie over je aandoening en over de aanbevolen medische en diagnostische procedures. Tijdens het consult met jouw behandelend arts wordt je dit formulier gegeven waarmee je dient aan te geven dat je zowel mondeling als schriftelijk alle relevante informatie kreeg met betrekking tot de geplande ingreep.

Ten laatste op het moment van de ingreep dien je dit formulier ondertekend terug te bezorgen aan iemand van het medisch team zodat het bij jouw patiëntendossier kan worden gevoegd. Het desbetreffende formulier vind je ook hieronder.

Ondergetekende geeft hierbij uitdrukkelijk de toestemming voor het uitvoeren van een cataractingreep in het Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Leuven door dr. Y. Ali Said / dr. H. Dens / dr. E. Diltoer / dr. A. Somers / dr. K. Van Ruymbeke.

Ondergetekende bevestigt dat hij/zij vooraf ingelicht werd over:

- *het doel, de aard, de duur en de nazorg van de ingreep/onderzoek;*
- *de voor- en nadelen van deze methode en de mogelijke verwickelingen werden door de arts toegelicht en zo mogelijk geïllustreerd in een brochure die mij overhandigd werd;*
- *de relevante tegenaanwijzingen, de risico's en de nevenwerkingen.*

Ik begrijp ook dat de geneeskundige klinische praktijk geen exacte wetenschap is en een opsomming van de mogelijke complicaties nooit volledig kan zijn. Eveneens begrijp ik dat er geen verbintenis kan aangegaan worden over het uiteindelijke resultaat van de ingreep.

Ondergetekende bevestigt dat hij/zij deze uitleg voldoende begrepen heeft en de gelegenheid had om vragen te stellen. Deze vragen werden voldoende beantwoord.

Ondergetekende heeft er kennis van genomen dat onderstaande kosten niet terugbetaald worden door de mutualiteit en dus integraal door de ondergetekende zelf moeten betaald worden:

- *ereloonsupplementen bij keuze voor een éénpersoonskamer: dit is maximaal 150% op het wettelijk vastgelegde tarief*
- *niet of deels door het RIZIV terugbetaalde implantaten*
.....
- *Het persoonlijk aandeel verbonden aan de ingreep en het verblijf in het ziekenhuis (remgeld)*

Indien je vooraf een raming van de kosten wenst kan je contact opnemen met de facturatedienst van het ziekenhuis bereikbaar op het nummer 016/20 93 12 of via facturatie@hhleuven.be.

Ondergetekende dient zich zelf te informeren over de mate van tussenkomst door zijn/haar hospitalisatieverzekering.

Dit document wordt opgemaakt in tweevoud.

8 CONTACTGEGEVENS

Heb je nog vragen? Dan kun je terecht bij de dienst Oogziekten (oftalmologie): 016/20 90 80

Bij problemen kun je altijd je oogarts contacteren.

Dr. Yasmin Ali Said: 016/20 96 54

Dr. Helena Dens: 016/20 95 85

Dr. Eva Diltoer: 0480/65 51 09

Dr. Alix Somers: 016/20 90 80

Dr. Kristine Van Ruymbeke: 016/35 35 25

Spoed: 016/20 92 80

NOTITIES

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Deze publicatie is een uitgave van de dienst(en) Oogziekten (Oftalmologie), in samenwerking met de dienst Communicatie van het Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Leuven.

- Versienummer: HHL-00092-NL
- Datum van laatste aanpassing: 27-02-2025
- Auteur: Kristine Van Ruymbeke
- Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd en/of verspreid zonder schriftelijke toestemming van de eigenaar, aan te vragen via communicatie@hhleuven.be.

Aarzel niet er ons op te wijzen indien er belangrijke tekortkomingen zijn in deze informatiebrochure of indien er onduidelijke paragrafen zijn.

Heb je na het lezen van deze folder
nog vragen, stel ze dan gerust aan
je behandelend arts of een verpleegkundige.

Regionaal Ziekenhuis Heilig Hart Leuven
Naamsestraat 105 - 3000 Leuven
www.hhleuven.be